

Διαδικαστικός Προγραμματισμός

Βασίλης Παλιουράς
paliuras@ece.upatras.gr

Άσκηση

- Να γραφεί πρόγραμμα που να αθροίζει δύο διανύσματα N στοιχείων σε ISO C90 χρησιμοποιώντας πίνακες ακεραίων.

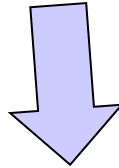
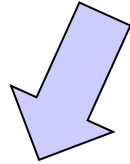
```
void add(const int a[N], const int b[N], int c[N] ) {  
    int i;  
  
    for (i=0; i<N; i++)  
        c[i] = b[i] + a[i];  
  
    return ;  
}
```

```
void report (const int c[N]) {  
    int i;  
  
    for (i=0; i<N; i++)  
        printf("%d ", c[i]);  
  
    printf("\n");  
    return ;  
}
```

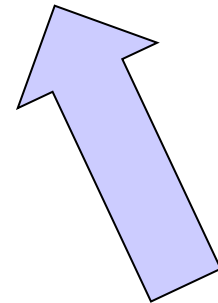
- Πλήρης υλοποίηση συναρτήσεων add, report

Πίνακες ως είσοδοι και έξοδοι

Είσοδοι: δεν επιτρέπεται στη συνάρτηση να αλλάξει τις τιμές στοιχείων πινάκων `const int []`



```
void add(const int a[N], const int b[N], int c[N] ) {  
    int i;  
  
    for (i=0; i<N; i++)  
        c[i] = b[i] + a[i];  
  
    return ;  
}
```



Έξοδος: η συνάρτηση έχει δικαίωμα να αλλάξει τα στοιχεία του πίνακα `int []`

ΣΥΝΗΘΗ ΛΑΘΗ

```
/* Σωστό !!! */  
int main() {  
    int a[N] = {1, 2, 3, 4, 5};  
    int b[N] = {6, 7, 8, 9, 0};  
    int c[N];  
  
    add(a, b, c);  
    report (c);  
  
    return 0;  
}
```

`c = add(a, b);` /* **Λάθος**: Το `c` δεν μπορεί να αλλάξει, είναι η διεύθυνση του πρώτου στοιχείου του πίνακα! */

`add(a[], b[], c[]);` /* **Λάθος**: Εδώ είναι *syntax error*. Μόνο σε δήλωση μπορεί να παραληφθεί μια (και μόνο μία) διάσταση (η τελευταία). */

`add(a[N], b[N], c[N]);` /* **Λάθος**: Η τιμή ενός ακεραίου (έξω από τους πίνακες) μεταφράζεται σε διεύθυνση!!! *Warning: pointer from integer without a cast* */

Buffer overflow

```
#include <stdio.h>
#define N 3
```

```
int main ( ) {
int i;
```

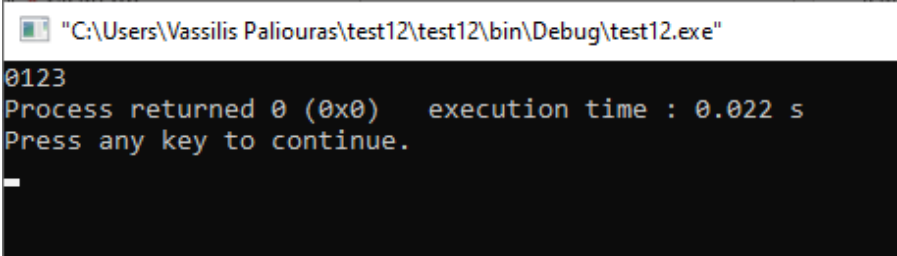
```
int a[N];
```

Παραβιάζει το όριο του πίνακα (γράφει σε N+1) στοιχεία

```
for (i=0; i<N + 1; i++) {
    a[i] = i;
    printf("%d",a[i]);
}
```

```
return 0;
}
```

Φαίνεται ότι «δουλεύει»...



```
"C:\Users\Vassilis Paliouras\test12\test12\bin\Debug\test12.exe"
0123
Process returned 0 (0x0) execution time : 0.022 s
Press any key to continue.
```

```
#include <stdio.h>
#define N 3
```

```
int main ( ) {
int i;
```

```
int b;
int a[N];
```

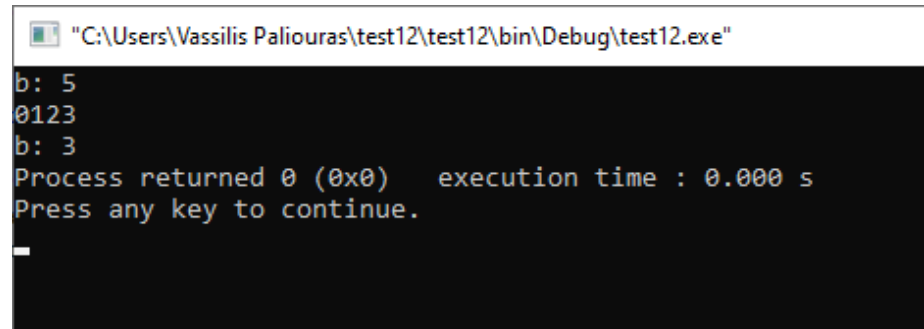
```
b = 5;
printf("b: %d\n", b );
```

```
for (i=0; i<N + 1; i++) {
    a[i] = i;
    printf("%d",a[i]);
}
```

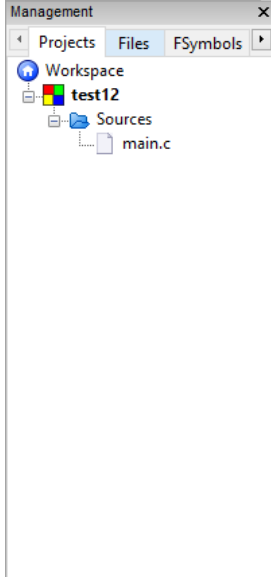
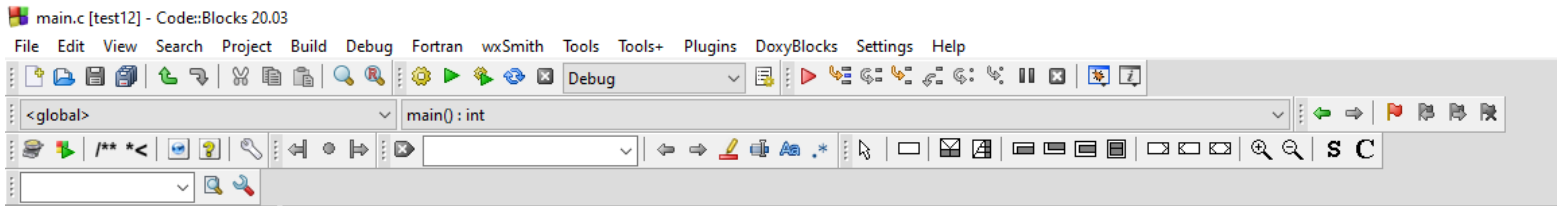
```
printf("\nb: %d", b );
```

```
return 0;
}
```

Αλλά μπορεί να γράψει πάνω σε άλλες μεταβλητές!



```
"C:\Users\Vassilis Paliouras\test12\test12\bin\Debug\test12.exe"
b: 5
0123
b: 3
Process returned 0 (0x0)   execution time : 0.000 s
Press any key to continue.
```



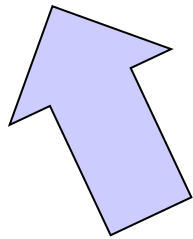
```
1 #include <stdio.h>
2 #define N 3
3
4 int main ( ) {
5     int i;
6
7     int b;
8     int a[N];
9
10    b = 5;
11    printf("b: %d\n", b );
12
13    for (i=0; i<N + 1; i++) {
14        a[i] = i;
15        printf("%d", a[i]);
16    }
17
18    printf("\n\nb: %d", b );
19
20    return 0;
21 }
22
```

Χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως το crrcheck, ελέγχουμε τον κώδικα

<http://cppcheck.sourceforge.net/>

Ενσωματώνεται και στο codeblocks

File	Line	Message
main.c	14	arrayIndexOutOfBounds : error : Array 'a[3]' accessed at index 3, which is out of bounds.
main.c	15	arrayIndexOutOfBounds : error : Array 'a[3]' accessed at index 3, which is out of bounds.



Το πρόβλημα εντοπίζεται με στατική ανάλυση κώδικα, με crrcheck

Βασικός τύπος char

```
#include <stdio.h>

int main() {

    char a;

    a = 'g';

    printf("this is a char: %c\n", a);

    return 0;

}
```

- Διαφορετική σημασία απλών / διπλών εισαγωγικών στη C
 - Απλά εισαγωγικά => ένας χαρακτήρας
 - Διπλά εισαγωγικά => ακολουθία χαρακτήρων που τερματίζεται με την αξία 0
- Χαρακτήρας και κώδικας `ascii`

Αλφαριθμητικά (strings)

πρόκειται για **πίνακες χαρακτήρων**:

- `char name[30];`
- αρχικοποίηση με
`char name[30] = "abcd";`
το οποίο ισοδυναμεί με
`name[0] = 'a';`
`name[1] = 'b';`
`name[2] = 'c';`
`name[3] = 'd';`
`name[4] = 0 ; /* δηλώνει το τέλος ενός
αλφαριθμητικού */`

Ανάγνωση και εκτύπωση αλφαριθμητικού

- `char str[N_MAX];`
- `scanf ("%s", str);`
- `printf ("%s\n", str);`

- `%s` → αντιστοιχεί σε αλφαριθμητικό
- `str[0]` είναι ο πρώτος χαρακτήρας
- `str` είναι η **διεύθυνση του πρώτου στοιχείου**
 - `str` είναι το **ίδιο** με `&str[0]`
 - ισχύει για κάθε τύπο πίνακα

Παράδειγμα

- Το σύστημα ζητά από το χρήστη το όνομά του και τυπώνει "hello" ακολουθούμενο από το όνομα του χρήστη.

Υλοποίηση σε C

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#define N 10
```

```
int main ( void ) {
```

```
    char username[N];
```

```
    printf("Please enter user name: ");
    scanf("%s", username);
```

```
    printf("Hello, %s\n", username);
    printf("Your name is %d letters long", strlen(username));
```

```
    return 0;
}
```

το όνομα του πίνακα είναι η διεύθυνση του πρώτου στοιχείου (\Rightarrow δεν βάζουμε &)

συνάρτηση βιβλιοθήκης strlen()

Υπάρχουν όρια;

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#define N 10

int main ( ) {

    char other[ ] = "dokimi";
    char username[N];

    printf("Please enter user name: ");
    scanf("%s", username);

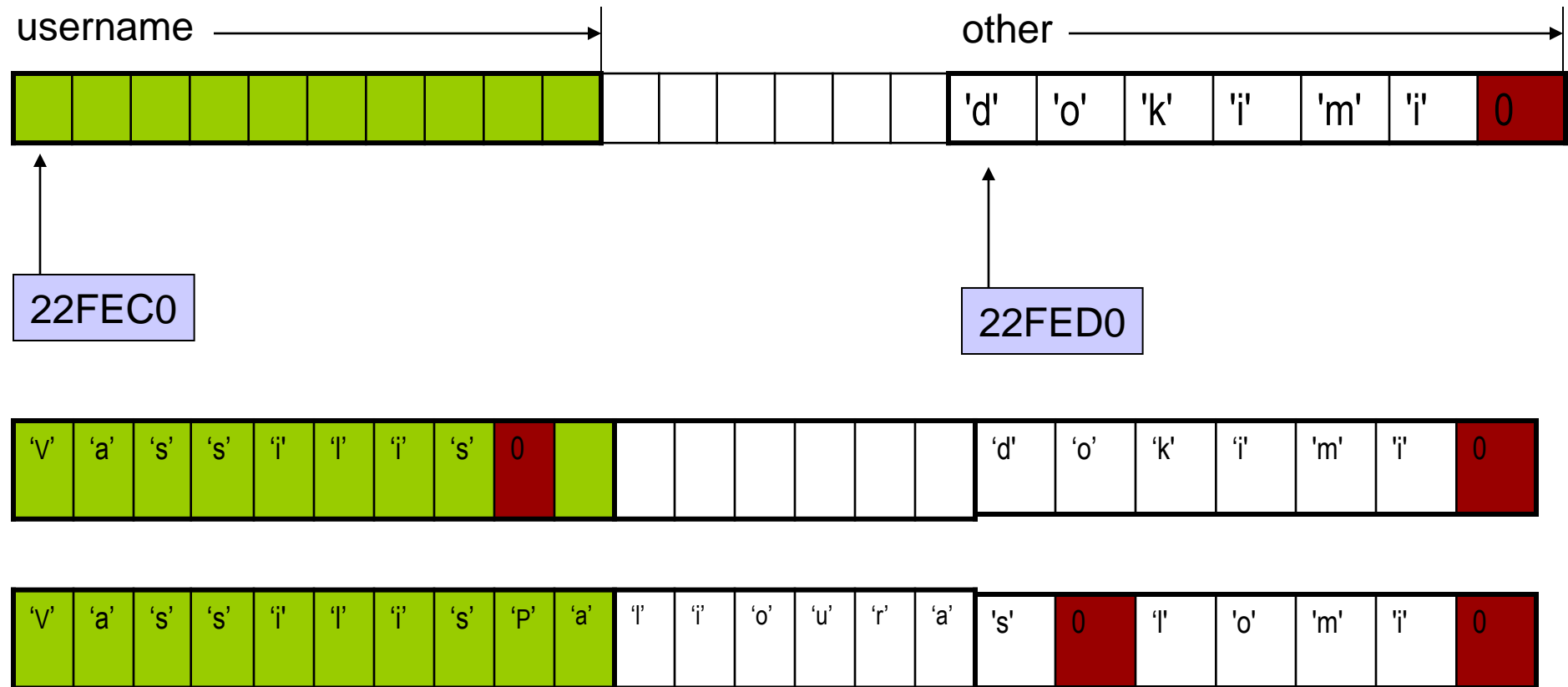
    printf("Hello, %s\n", username);
    printf("Your name is %d letters long stored at %X\n", strlen(username), username);

    printf("Value of other: %s at %X", other, other);

    return 0;
}
```

Ναι, αλλά δεν γίνεται έλεγχος...

Σχηματικά η μνήμη – buffer overflow



Καταστρέφονται τα περιεχόμενα της other!

Οι ακριβείς θέσεις των πινάκων μπορεί να είναι διαφορετικές σε διαφορετικά περιβάλλοντα, το πρόβλημα είναι το ίδιο.

```
Please enter user name: VassilisPaliouras
Hello, VassilisPaliouras
Your name is 17 letters long stored at 61FE0F
Value of other: liouras at 61FE19
Process returned 0 (0x0)   execution time : 7.772 s
Press any key to continue.
```

Επεξεργασία ανά χαρακτήρα

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    char string1[ 20 ], string2[] = "string literal";
    int i;

    printf(" Enter a string: ");
    scanf( "%s", string1 );
    printf( "string1 is: %s\nstring2: is %s\n"
           "string1 with spaces between characters is:\n",
           string1, string2 );

    for ( i = 0; string1[ i ] != '\0'; i++ )
        printf( "%c ", string1[ i ] );

    printf( "\n" );
    return 0;
}
```

```
Hello
hello

Process returned 0 (0x0)   execution time : 0.011 s
Press any key to continue.
```

```
#include <stdio.h>
void DisplayName(char []);

int main ( void ) {
char astring[10] = "Hello";

DisplayName(astring);
DisplayName(astring);

return 0;
}

void DisplayName(char x[]) {
int i;
for (i=0; x[i]!=0 ; i++)
    printf("%c", x[i]);
x[0]='h';
printf("\n");
}
```

```
#include <stdio.h>
void DisplayName(const char []);

int main ( void ) {
char astring[10] = "Hello";

DisplayName(astring);
DisplayName(astring);

return 0;
}

void DisplayName(const char x[]) {
int i;
for (i=0; x[i]!=0 ; i++)
    printf("%c", x[i]);
x[0]='h';
printf("\n");
}
```

Error: assignment of read-only location

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void) {  
    char alphabet[27];    /* 26 letters plus trailing zero */  
    char c;  
  
    for (c='A'; c<='Z'; c++)  
        alphabet[c-'A'] = c;  
  
    alphabet[c-'A'] = 0;  
  
    printf("%s", alphabet);  
  
    return 0;  
}
```

```
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ  
Process returned 0 (0x0)   execution time : 0.031 s  
Press any key to continue.
```